

ชื่อโครงการ:โครงการส่งเสริม เพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. หลักการและเหตุผล

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและวาระการพัฒนาหลังปี ๒๕๕๘ โดยเฉพาะมุ่งเน้นว่าการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนมีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนรูปแบบการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับขอบข่ายทั่วโลก ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามผลลัพธ์ของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Rio+๒๐) ในเรื่องการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนเพื่อบรรลุผลสำเร็จวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งเสริมสร้างให้ประเทศกำลังพัฒนาเกิดการการพัฒนาที่ยั่งยืนและการจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงที่เกิดขึ้น ทิศทางการพัฒนาและความสนใจของประเทศต่างๆ เริ่มที่จะตระหนักถึงสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หลังจากที่องค์การสหประชาชาติ ได้จัดตั้งองค์การทรัพย์สินทางปัญญา (WIPO) เพื่อปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า โดยมีประเทศสมาชิกกว่า ๑๘๘ ประเทศทั่วโลกเข้าร่วม และในช่วงที่มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO) หนึ่งในข้อตกลงมีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) ร่วมเข้าไปด้วย ประเทศไทยได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ผลิตตามชื่อสินค้าทางภูมิศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการปลอมแปลง หรือแอบอ้าง ตลอดจนการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของสินค้า

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยสำคัญสองประการ คือ ธรรมชาติและมนุษย์ กล่าวคือ ชุมชนได้อาศัยลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในแหล่งภูมิศาสตร์ตามธรรมชาติ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ หรือวิถีปฏิบัติเฉพาะในพื้นที่ มาใช้ประโยชน์ในการผลิตสินค้าในท้องถิ่นของตนขึ้นมา ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะพิเศษที่มาจากพื้นที่ดังกล่าว คุณลักษณะพิเศษนี้อาจหมายถึง คุณภาพ ชื่อเสียงหรือคุณลักษณะเฉพาะอื่นๆ ที่มาจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้นๆ นอกจากนี้ การจดทะเบียนสินค้าให้เป็น GI ยังช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้า และสร้างความแตกต่างทางการตลาด ประโยชน์ของการจดทะเบียนสินค้าเป็นตรา GI มีดังนี้ ๑) การคุ้มครองผู้บริโภค ๒) การคุ้มครองผู้ผลิตและการแข่งขันไม่เป็นธรรม ๓) การเพิ่มมูลค่าของสินค้าและเป็นเครื่องมือทางการตลาด ๔) การดูแลรักษามาตรฐานของสินค้า ๕) การกระจายรายได้สู่ชุมชน และส่งเสริมอุตสาหกรรม และ ๖) การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การแข่งขันของสินค้าไทยในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมากในทางที่จะต้องสร้างความแตกต่าง และเรื่องราวให้มีเอกลักษณ์ ซึ่งนวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่จะเข้ามาช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านสินค้าตั้งแต่สินค้าที่ถูกผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ (เช่น การเพาะปลูก) จนถึงปลายน้ำ (เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์) ให้เข้าตาผู้บริโภค และการผนวกความรู้ด้านเทคโนโลยีจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถที่จะขยายตลาดได้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ผ่านการกระตุ้นทางโซเชียลมีเดีย สื่อทางอินเทอร์เน็ต หรือ application ต่างๆ ก็ส่งผลอย่างมากต่อผู้บริโภคในปัจจุบัน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นพื้นที่พิเศษที่มีความเฉพาะในด้านลักษณะภูมิประเทศ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาและการส่งเสริมการผลิตของจังหวัดที่ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดในเชิงพื้นที่ การผลิตและการขนส่ง ส่งผลในด้านของต้นทุนในการผลิตที่สูงกว่าตลาดทั่วไป มีปัญหาในด้านการแข่งขันในเชิงปริมาณกับตลาดทั่วไป จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจุดเด่นในเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ตั้งภูมิประเทศ ส่งผลให้เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะตัว

ก่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ ที่ส่งผลให้เกิดผลผลิตที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านผลผลิตทางการเกษตร ที่เป็นรายได้หลักของประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นเกษตรกร แต่ด้วยข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ในเรื่องการขนส่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญส่งผลให้การผลิตเพื่อการค้าขายในรูปแบบปกติไม่สามารถแข่งขันกับตลาดภายนอกได้ อันเนื่องมาจากต้นทุนที่สูงกว่าพื้นที่อื่นๆ

เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและยกระดับการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดและเสริมสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ด้วยการยกระดับ ความเป็นเอกลักษณ์ของผลผลิตที่เกิดขึ้นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้วยคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ อีกทั้งเพื่อให้เกิดการส่งเสริมการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางจังหวัดรักษาป่า ป่าอยู่ได้ คนอยู่ได้ พัฒนาได้ จึงเป็นที่มาของการยกระดับมาตรการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นจุดขาย เพื่อมูลค่า ส่งเสริมอาชีพ ทำลายข้อจำกัดทางพื้นที่ พลิกโอกาสสร้างจุดขาย ให้ประชาชนมีรายได้ที่มั่นคง เมื่อประชาชนมีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง จะนำพาสู่แนวทางในการแก้ปัญหา และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอำนาจหน้าที่ในการ คຸ້ມครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริม เพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม เพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชน ให้มีมาตรฐาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการ ในการสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของตลาดและก่อให้เกิดการทำเกษตร การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นแนวทางการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริม เพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชน ให้มีมาตรฐาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและพัฒนามาตรฐาน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๒. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการ ในการควบคุมมาตรฐาน สร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของตลาด

๓. ส่งเสริมการทำเกษตร การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเกิดความยั่งยืนอันเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน/สินค้าทางการเกษตร ให้มีมาตรฐาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและพัฒนามาตรฐาน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน ๑ ชนิด

๔. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลายเสือ

กลุ่มเป้าหมายรอง

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพริกกะเหรียงสบเมย

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม
กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตงาและแปรรูปน้ำมันงา

๕.สถานที่ในการดำเนินการ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๖.ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ ตุลาคม ๒๕๖๑-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ขั้นดำเนินการ มีนาคม-กันยายน ๒๕๖๒

๗.งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

๘.วิธีดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ

๑. ทบทวนงานวิจัยและรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินศักยภาพพืช/สินค้าของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีความโดดเด่น สามารถที่จะพัฒนาต่อยอดเพื่อจัดทำคำขอสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทยเพื่อขึ้นทะเบียนในประเทศ

๒. จัดทำลำดับความพร้อม ศักยภาพของพืช/สินค้าที่สามารถพัฒนา ต่อยอดได้เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการเตรียมการพัฒนาต่อยอดในการดำเนินการในอนาคต

ขั้นดำเนินการ

๓. คัดเลือกพืชเป้าหมายจำนวน ๑ ชนิดที่มีความพร้อมเพื่อดำเนินการจัดทำคำขอฯ

๔. จัดหาที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดทำคำขอสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทยที่มีศักยภาพให้ได้รับความคุ้มครองในประเทศ รวมถึงจัดทำระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพ และแหล่งที่มาของสินค้าชุมชน

๕. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทดสอบ วิเคราะห์ความโดดเด่น เอกลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นเพื่อหาความแตกต่างและความเฉพาะของผลิตภัณฑ์

๖. นำเสนอเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ได้รับรองมาตรฐานการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๗. ติดตามและให้คำแนะนำกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แก่เกษตรกรเป้าหมาย เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า และสามารถยกระดับเป็นต้นแบบในการพิสูจน์อัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ โดยทีมงานเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน และทีมงานวิทยากรที่ปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์

๘. รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มเป้าหมายรอง และเตรียมความพร้อมในการพัฒนา

๙. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน															
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๑	รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน	■	■	■	■												
๒	จัดทำลำดับความพร้อม ศักยภาพของพืช/สินค้าที่สามารถพัฒนา ต่อยอดได้				■	■											
๓	คัดเลือกพืชและกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อม				■	■											
๔	จัดทำกรอบข้อเสนอ TOR						■										
๕	จัดหาที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดทำคำขอ						■										
๖	ที่ปรึกษานำเสนอแผนการดำเนินงาน						■										
๗	ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทดสอบ วิเคราะห์ความโดดเด่นเอกลักษณ์เฉพาะ							■	■	■	■	■					
๘	ส่งเสริมและติดตามให้คำแนะนำเกษตรกร								■	■	■	■	■	■	■	■	■
๙	จัดทำระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพ และแหล่งที่มาของสินค้าชุมชน									■	■	■	■	■	■	■	■
๑๐	นำเสนอเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ได้รับรองมาตรฐานการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)											■	■	■	■	■	■
๑๑	ส่งเสริมและติดตามให้คำแนะนำเกษตรกรเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายรอง เพื่อให้เกิดกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม												■	■	■	■	■
๑๒	รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มเป้าหมายรอง และเตรียมความพร้อมในการพัฒนา													■	■	■	■
๑๓	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ														■	■	■

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑๑.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.สินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับยกระดับ ให้มีมาตรฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและหรือมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๒.สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับยกระดับมาตรฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและหรือมาตรฐาน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๓.การเกษตรกรรมมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเกิดความยั่งยืนอันเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ผ่านกระบวนการการประกอบอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑๒. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

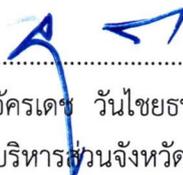
ลำดับ ที่	ผลผลิต	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (๑๐๐)	เป้าหมาย ปี ๒๕๖๒	ผลการ ดำเนินงาน		เกณฑ์การให้คะแนน					ช่วง ปรับ เกณฑ์	ผลการ ดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒	คะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
					ปี ๖๐	ปี ๖๑	๑	๒	๓	๔	๕				
๑	สินค้าชุมชน ได้รับการส่งเสริม เพิ่ม มูลค่าและยกระดับมาตรฐานสิ่งปงซ์ ทางภูมิศาสตร์	๑.สินค้าได้รับรอง มาตรฐานสิ่งปงซ์ทาง ภูมิศาสตร์	๕๐	๑	-	-	-	-	-	-	๑	๑			
๒	เกษตรกร/ผู้ประกอบการ มีขีด ความสามารถในการแข่งขันในการ ควบคุมมาตรฐาน สร้างเอกลักษณ์ ของผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการ ของตลาด	๒.ระดับความรู้ความ เข้าใจของกลุ่มเป้าหมายมี ความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้น	๓๐	ร้อยละ ๘๐	-	-	๖๐	๖๕	๗๐	๗๕	๘๐	๕			
๓	เกิดกลุ่มที่มีการผลิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม อันเป็นแนวทางการบริหาร จัดการ เพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน	๓.จำนวนกลุ่มเกษตรกร/ ผู้ประกอบการ ที่สนใจ พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อ จัดทำคำขอขึ้นทะเบียน มาตรฐานสิ่งปงซ์ทาง ภูมิศาสตร์	๒๐	๕ กลุ่ม/ ประเภท (ชนิดพืชหรือ ผลิตภัณฑ์)	-	-	๑	๒	๓	๔	๕	๑			

(ลงชื่อ)..........ผู้รับผิดชอบโครงการ
(นายชัยนันต์ กำลังกล้า)
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

(ลงชื่อ)..........ผู้เสนอโครงการ
(นางประภาภรณ์ วิมลพันธ์)
หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ

(ลงชื่อ)..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางเรณู นະนัควัตน์)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

(ลงชื่อ)..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายณฤศม์ นีรุตติพงศ์)
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

(ลงชื่อ)..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายอัครเดช วันไชยธนวงศ์)
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประมาณการค่าใช้จ่าย

โครงการส่งเสริม เพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	รายการ	งบประมาณ	หมายเหตุ
๑.	จัดจ้างที่ปรึกษาจัดทำคำขอสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทยเพื่อขึ้นทะเบียนในประเทศ สินค้าถั่วลายเสือ ภายใต้โครงการส่งเสริม เพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒	๕๐๐,๐๐๐	
	รวมเงิน (ห้าแสนบาทถ้วน)	๕๐๐,๐๐๐	